

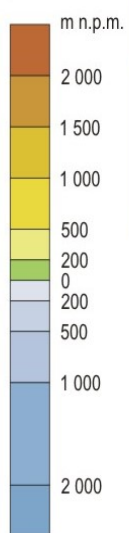
Poznajemy Kreteę

24°

25°

26°E

Miejscowość	Symbol	Populacja
Iráklio	□	powyżej 100 000 mieszkańców
Khanía	○	50 000 - 100 000
Ierápetra	⊙	25 000 - 50 000
Sitiá	⊙	10 000 - 25 000
Palaiókhora	○	poniżej 10 000

Iráklio	□	siedziba regionu Krety
Ierápetra	⊙	siedziby prefektur (nomosów)
---	---	granice prefektur
—	—	drogi główne dwujezdniowe
—	—	drogi główne jednojezdniowe
—	—	drogi drugorzędne

---	---	połączenia promowe
✈	✈	lotniska międzynarodowe
★	★	osobliwości przyrody
🏰	🏰	twierdze, zamki
⋯	⋯	ruiny starożytne
▲	▲	szczyty, wysokość m n.p.m.

Kreta (od słowa *krateia* – silna, łac. *Creta*) – grecka wyspa na Morzu Śródziemnym. Największa wyspa Grecji i piąta pod względem powierzchni wyspa śródziemnomorska. Linia brzegowa ma długość ok. 1040 km. Największym miastem oraz siedzibą władz jest Heraklion (Iraklion). Na Krecie odkryto jedne z najstarszych, mające 5,7 mln lat ślady przodków człowieka. Populacja Krety - 617 tys. Mieszkańców. **Jest wydłużoną wyspą o długości około 250 km i średniej szerokości około 60 km, przy czym najwęższa część mierzy zaledwie 12 km szerokości.**

Krajobraz wyspy tworzą skaliste wybrzeża, przeplatające się z szerokimi, jasnymi plażami. Klimat ma cechy umiarkowane, jak i subtropikalne. Średnia roczna opadów wynosi 640 mm. Lato jest gorące i suche, w zimie jest chłodniej. W rejonach górskich opady są dużo wyższe niż w reszcie wyspy, szczyty często pokrywa śnieg (od listopada do maja). Roślinność jest skąpa, bujniej rozwija się w wilgotniejszych rejonach.

- Kreta opisywana jest jako **wyspa intensywnie górzysta** i rzeczywiście to właśnie góry i wzgórza określają przede wszystkim morfologię wyspy. Najbardziej rozległe są tzw. **Góry Białe (Lefka Ori)** o wysokości 2 453 m n.p.m., **najwyższym szczytem jest Góra Psiloritis o wysokości 2 456 m n.p.m.**, podobną wysokość mają **Góry Dikti ze szczytem o wysokości 2 148 m n.p.m.** Dobrze znane są również **kreteńskie płaskowyże**, a do największych należą Lassithi, Nida i Omalos. Kreta posiada dużą ilość wąwozów i **jarów**. Można tu zwiedzić np. najstąnniejszy i najdłuższy wąwóz Samaria, imponujące jaskinie Imbros, Agia Irina czy wąwóz Zakros (nazywany "wąwozem umarłych").
- **Typową rośliną Krety jest drzewo oliwne**, których podobno jest kilka milionów, a wiele z nich pochodzi z czasów starożytnych. Tutejsze oliwki są bardzo wysokiej jakości, a kreteńska oliwa z oliwek jest eksportowana na cały świat. Oprócz gajów oliwnych, na wyspie znajdują się również **winnice, pola warzywne i sady**.

- Tylko na Krecie można spotkać gatunek endemiczny gatunek kóz, czyli taki, który występuje jedynie tutaj. Nazywa się je dziką kozą kreteńską kri–kri od Kriti – czyli Kreta. Fachowo to podgatunek kozy, która żyła kiedyś w basenie Morza Śródziemnego. Teraz można je spotkać tylko na Krecie w rejonie Gór Białych oraz na pobliskich wysepkach (Dia, Agia Pandes, Thodorou). Gatunek pojawił się na wyspie podczas panowania Minojczyków. Ma krótką jasnobrązową sierść oraz bardzo ciemną pręgę na grzbiecie. Kreteńczycy mówią, że mają charakter jak ich kozy – nie cierpią nakazów i zakazów oraz jak próbuje się je zamykać. Cały czas próbują forsować płoty i ogrodzenia. Z tego powodu na Krecie trzeba pomyśleć dwa razy zanim zostawimy auto w cieniu pod drzewem. Kiedy wrócimy – możemy zobaczyć na dachu kozę, która spokojnie będzie skubać sobie listki, nie myśląc o zniszczonej karoserii.
- Najważniejsza różnica między Kri-kri a pospolitymi kozami dotyczy ich wyglądu. Sierść Kri-kri jest krótka, jasnobrązowa, często beżowa, a przez grzbiet przebiega ciemna pręga. W październiku i listopadzie ich sierść staje się nieco jaśniejsza. Głowę Kri-kri zdobią charakterystycznie zagięte do tyłu rogi, które u starszych samców mogą osiągnąć długość ponad jednego metra.

Κρήτη
WWW.CRETE.PL

Κρήτη
WWW.CRETE.PL

Kreta stanowi jeden z regionów administracyjnych Grecji, w ramach którego można wyróżnić 4 jednostki regionalne: Chania, Retimno, Heraklion i Lasiti.

Transport samolotowy zapewniają dwa duże lotniska, port lotniczy Heraklion im. Nikosa Kazandakisa w Heraklionie i Daskalogiannis w Chanii.

Heraklion, 140.730 mieszkańców. Stolica Krety od czasów epoki bizantyjskiej do 1898 roku. Stała się nią ponownie w 1971.

- Chania, 53.910 mieszkańców. Stolica Krety w latach 1898–1971.
- Retimno , 32.468 mieszkańców.
- Jerapetra, 12.355 mieszkańców.
- Ajos Nikolaos, 11.421 mieszkańców.
- Gazi, 19.221 mieszkańców.

- Pierwsze świadectwa osadnictwa na Krecie sięgają 6000–3100 p.n.e. – neolit. Domostwa były budowane najpierw z wypalanych cegieł, a po zmniejszeniu się ilości opadów, z wysuszonej gliny lub kamienia. Gospodarka opierała się na uprawie ziemi i hodowli zwierząt.
- W okresie 3100-2100 p.n.e., nazywanym okresem przedpałacowym lub wczesnominojskim, pojawiają się ślady wytwarzania narzędzi z brązu i użycia koła garncarskiego. Niektóre budowle z tego okresu posiadają już dwie kondygnacje. W grobach znajdowana jest złota biżuteria. W latach 3000–1500 p.n.e. na wyspie rozwija się kultura minojska. Powstają pałace w Knossos, Fajstos i innych miejscowościach oraz rozwija się handel obejmujący wschodnią część Morza Śródziemnego po Sycylię i Wyspy Liparyjskie. Około roku 1450 p.n.e. Knossos zajmują Mykeńczycy. Wszystkie pałace zostają ostatecznie zniszczone pod koniec XIV w. p.n.e., prawdopodobnie przez Dorów, którzy w okresie klasycznym zamieszkiwali większość wyspy. W *Iliadzie* Kreta jest opisywana jako posiadająca 100 miast.

W epoce hellenistycznej przejściowo opanowali Kretę Ptolemeusze.

W 69 p.n.e. Rzymianie podbili Kretę i ustanowili Gortynę jej stolicą.

Po podziale Cesarstwa Rzymskiego w 395 Kreta stała się częścią Cesarstwa Bizantyjskiego.

W latach 824–961 znajdowała się pod panowaniem arabskim.

Od 961 wróciła do Cesarstwa Bizantyjskiego.

W 1204 r. zdobyli ją Wenecjanie, którzy zarządzili wyspą do podboju osmańskiego w 1669 roku. W 1770 doszło do powstania Greków i ogłoszenia niepodległości. W 1771 Turcy odzyskali kontrolę nad wyspą. W latach 1820–1844 wyspa należała do Egiptu. Turcy krwawo stłumili powstanie kreteńskie (1866–1869). Po kolejnym powstaniu z lat 1895–1897, Kreta stała się w 1898 autonomiczną republiką pod protektoratem Imperium Osmańskiego. 6 października 1908 Republika Krety ogłosiła niepodległość, nieuznaną międzynarodowo.

30 maja 1913 została włączona do Grecji. W roku 1941, w czasie II wojny światowej, wyspa była sceną żaźartej bitwy pomiędzy niemieckimi strzelcami spadochronowymi a broniącymi jej oddziałami alianckimi. Pod koniec wojny Niemcy wycofali się z Krety.

Heraklion

Heraklion, także **Iraklion** (*Iraklio*), – największe miasto i stolica administracyjna Kreta oraz jednostki regionalnej Heraklion. Piąte co do wielkości miasto w Grecji

Największą atrakcją Heraklionu są pozostałości weneckich zabudowań. Widać je w wielu częściach miasta. Przykładem są **dawne mury miasta**, monumentalnie okalające jego centrum. Pierwotnie budowano je od około IX wieku naszej ery, natomiast pod panowaniem Wenecjan (od XIII wieku) dokonywano ich modyfikacji, a finalnie – przebudowy.

Mury obronne; widok na port oraz miasto

Pałace minojskie na Krecie

- **Pałace są zorientowane w kierunku północ-południe i nie są ufortyfikowane.** Chociaż w różnych częściach Krety odkryto niewielkie fortyfikacje, nie znaleziono wysokich murów, które chroniłyby królewskie pałace. Jako wyjaśnienie eksperci wnoszą fakt, że Kreta była w tym czasie potęgą morską, a więc nie miała potrzeby chronić swoich osad przed wrogami.
- **Są to całe kompleksy budynków.** Pałace składają się więc z kilku skrzydeł, które następnie składają się z wielu sal i pomieszczeń służących różnym celom. Tradycyjnie w centrum kompleksu znajdował się prostokątny dziedziniec centralny, ale w całym kompleksie powstało kilka innych dziedzińców i podwórek. Pałace są wielopiętrowe z dużymi klatkami schodowymi, świetlikami, rurami wodnymi i systemami odwadniającymi.
- **Dużą uwagę przywiązywano również do wnętrza pałacu.** Ważne pomieszczenia zdobiono freskami ściennymi, używano również drewna lub alabastru, aby zwiększyć komfort pomieszczeń.

- Pałace minojskie były **jednostkami autonomicznymi i niezależnymi**, ale ich rozwój i zachowane informacje wskazują, że w dużej mierze realizowały one wspólną politykę wyznaczoną przez największy i najważniejszy pałac w Knossos. **Do najstarszych pałaców minojskich należą Knossos, Festos i Malia, natomiast pałace Agia Triada i Kato Zakros wyrosły jako kolejne.** Dziś wszystkie te obszary tworzą ważne stanowiska archeologiczne na wyspie Krecie.

- **Zeus - władca bogów olimpijskich**
- Zeus był **synem Kronosa i Rhei** i należał do drugiego pokolenia bogów, tzw. **bogów olimpijskich**. Jego ojciec, Kronos, usłyszał kiedyś przepowiednię, że jedno z jego własnych dzieci pozbawi go władzy. Nie ryzykował i zawsze połykał wszystkie swoje dzieci zaraz po urodzeniu. Dzięki sprytowi swojej matki Rhei, Zeus był pierwszym potomkiem, który przeżył. Rhea urodziła go **potajemnie w jaskini na Krecie**, a następnie przyniosła kamień zawinięty w pieluszkę Kronosowi, który niczego nie podejrzewając, z radością go połknął.
- Życiowa podróż Zeusa rozpoczęła się więc **w jaskini Dikteona Androna** (w pobliżu płaskowyżu Lassithi, w górach Dikti), gdzie przyszedł na świat. Ze względów bezpieczeństwa mały Zeus został jednak przeniesiony do innej **kreteńskiej jaskini - Ideon Andron** (w górach Ida). Tutaj, pod opieką nimfy Amathej, dziecko dorastało. Gdy Zeus dorósł, spełniła się przepowiednia dotycząca jego ojca, Kronosa. Po długiej i trudnej walce **Zeus pokonał swojego ojca i został władcą innych bogów. Jego żoną była Hera**, ale Zeus znany był z wielu miłosnych przygód.

Labirynt i Minotaur

Jedną z kochanek Zeusa była **piękna Europa**, córka tyryjskiego króla Agynora i Tilephasis. Zeus, reinkarnowany w **postaci białego byka**, **uprowadził Europę na Kretę** (a konkretnie do miejsca, gdzie później zbudowano Gortynę), by cieszyć się jej miłością. Razem spłodzili trzech synów, którym nadali imiona **Minos, Rhadamanthys i Sarpedon**. Europa została później żoną kreteńskiego króla Asteriona, a po jej śmierci, na znak boskiego szacunku, **jeden z kontynentów nazwano Europą**.

Minos, syn Zeusa i Europy oraz dziedzic tronu królewskiego w Knossos (po "drugim" ojcu Asterionie), stał się najpotężniejszym i najdłużej panującym królem Krety. Nadal polegał na ochronie swojego ojca Zeusa i regularnie udawał się do jaskini Ideona Androna po jego radę, a Kreta rozkwitała pod jego rządami. **Żoną Minosa była Pasifae**, z którą miał kilkoro dzieci, ale nie porzucił swoich licznych kochanek. **Złamał też przysięgę złożoną Posejdonowi i nie poświęcił obiecanego mu byka**. Posejdon zemścił się na Minosie, wywołując u Pasifae nieodparte pragnienie tego właśnie byka. Pasifae zwierzyła się ze swoich miłosnych uczuć wynalazcy Dedalowi. Dedal stworzył pustą drewnianą krowę, do której Pasifae wpełzła i została zapłodniona przez byka.

Z miłosnego związku Pasifae i świętego byka Posejdona narodził się **mityczny Minotaur, potwór o ciele człowieka i głowie byka**. Król Minos chciał na dobre ukryć to straszne stworzenie przed światem zewnętrznym, więc wezwał **ateńskiego budowniczego i artystę Dedala**. Dedal stworzył pod pałacem królewskim w Knossos **sieć ciemnych, zawitych korytarzy i pomieszczeń, w których zamknięty był Minotaur - tzw. labirynt** (słowo pochodzi od greckiego "labris", tłumaczonego jako "topór o podwójnym ostrzu", coś jak "dom o podwójnym ostrzu"; słowo "labirynt" dopiero później nabrało współczesnego znaczenia "labiryntu"). **Minotaur co roku składał w ofierze 7 dziewcząt i 7 młodzieńców z Aten**. Dla Aten była to kara za zabicie Androgenesa, syna kreteńskiego króla Minousa.

Do tych nieszczęśników **dołączył Tezeusz, syn ateńskiego króla Aigeusa**, aby pozbyć się Minotaura i uwolnić Ateny od tej strasznej kary. W walce bardzo pomogła mu kreteńska królewska córka Ariadna. Zakochała się ona w Tezeuszu i wyposażyła go w kłębek **nici i magiczny miecz** na wyprawę do labiryntu. Po ciężkiej walce Minotaur w końcu padł, a dzięki kłębkowi nici, który Tezeusz rozwinął po drodze, ateński bohater zdołał wydostać się z labiryntu. Niestety, jego zwycięstwo miało również gorzki posmak, bowiem po powrocie do domu, do Aten, zapomniał zdjąć na statku czarne żagle, które miały oznajmiać jego śmierć. Król ateński Aigeus szukał już syna, ale gdy zobaczył czarne żagle, z wielkim żalem rzucił się ze skał do morza (morze to od tego czasu nazywane jest Egejskim).

Dedal i Ikaros

Dedal był wszechstronnym artystą i wynalazcą, czasem nawet określanym jako największy wynalazca starożytnej Grecji. Niestety, jego umiejętności i sława miały też swoją cenę. Być może ze strachu, że mógłby ujawnić, co rodzina królewska ukrywa w labiryncie, albo dlatego, że pomógł Pasifae i stworzył dla niej drewnianą krowę, **król Minos kazał uwięzić Dedala i jego syna Ikarą**.

Udało im się jednak uciec z więzienia, dzięki niezwykłemu wynalazkowi. Dedal i Ikar skonstruowali **skrzydła z ptasich piór i wosku i odlecieli z Krety**. Odlecieli aż na Sycylię, poza zasięgiem kreteńskich władców. Ikaros był jednak ciekawskim młodzieńcem i nie posłuchał rady ojca, by nie lecieć tak wysoko w stronę słońca. Ale promienie słońca stopiły wosk na jego skrzydłach i Ikaros utonął w morzu.

- **Knossos** było stolicą potężnego państwa, konkurującego z Lyttos i Gortyną, która ostatecznie wygrała i stała się stolicą Krety. Pierwszą osadę w tym miejscu (i jednocześnie na Krecie), Minojczycy zbudowali już w 7000 roku p.n.e. a jej ślady zachowały się do dziś. Miejsce jej posadowienia nie zostało wybrane przypadkowo – był to wówczas jeden z najżyźniejszych terenów na wyspie. Najstarszy znany dziś pałac powstał około 2000 roku p.n.e. i uległ całkowitemu zniszczeniu w trzęsieniu ziemi które nawiedziło wyspę ok. 1700 roku p.n.e. Szybko został odbudowany, a jego następca był jeszcze okazalszy. Zajmował obszar ponad 20 tysięcy metrów kwadratowych i składał się z 1200 – 1500 pomieszczeń, rozlokowanych na czterech lub pięciu kondygnacjach. Nowy pałac przetrwał do ok. 1450 roku p.n.e. kiedy został częściowo zniszczony wskutek kolejnego trzęsienia ziemi (które zrujnowało też inne pałace na Krecie). Co prawda został odbudowany, ale ostatecznie legł w gruzach sto lat później.
- Ruiny pałacu zostały odkryte w 1878 roku przez kreteńskiego prawnika, archeologa i antykwariusza Minosa Kalokairinosa. Jednak dopiero w 1900 roku rozpoczęły się szeroko zakrojone prace wykopaliskowe. Prowadził je brytyjski archeolog Arthur Evans (1851 – 1941), wspierany przez Duncana Mackenzie. W ciągu tylko trzech lat odsonił pozostałości całego pałacu, choć ich dalsze badanie trwało do 1931 roku. To co zwiedzamy dzisiaj, to głównie pozostałości i rekonstrukcje nowego pałacu. Rozległość pałacu i jego kilkupiętrowa konstrukcja znacząco utrudniały prace archeologiczne. Do tego wiele materiałów użytych do jego budowy było tak delikatnych, że po odkopaniu zaczęły się sypać w rękach. Evansa to nie satysfakcjonowało, więc przy użyciu betonu zaczął imitować elementy pierwotnie drewniane. Tam gdzie brakowało stropów – dobudował je. Beton nie był jednak znany Minojczykom, a sam Evans (pomimo pierwotnych starań o zachowanie autentyczności) odbudowując pałac dodał do niego własną, nieco romantyczną wizję rzeczywistości.

Plan pałacu w Knossos.

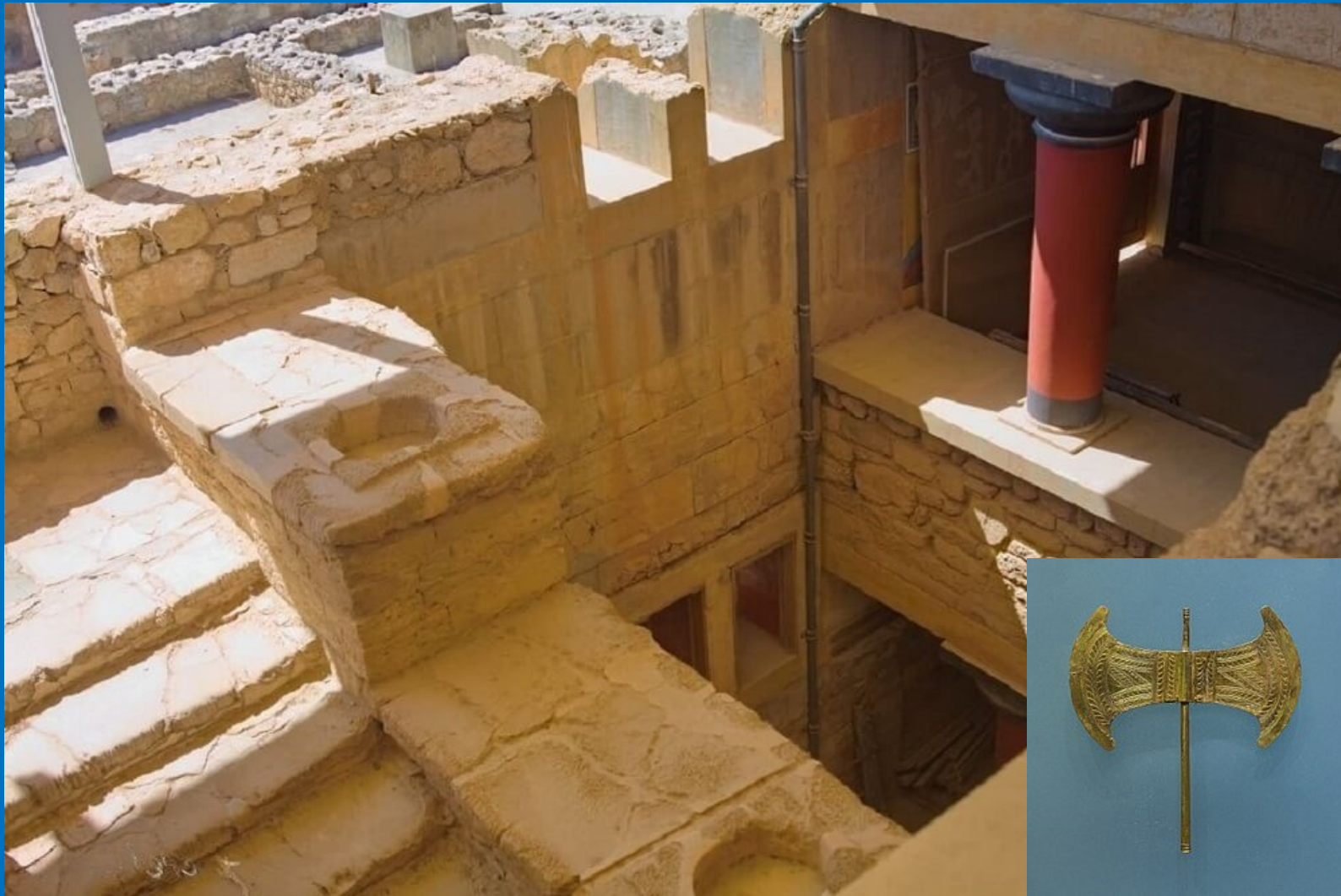
- 1 - Sala tronowa.
- 2 - Wejście wraz z pomieszczeniami reprezentacyjnymi.
- 3 - Podwórze centralne.
- 4 - Pomieszczenia kultowe i reprezentacyjne.
- 5 - Magazyny.
- 6 - Ołtarz.
- 7 - Silosy.
- 8 - Podwórzec zachodni.
- 9 - Ołtarz.
- 10 - Przejście do podwórca centralnego.
- 11 - Korytarz do wschodniej klatki schodowej i megaronu królowej.
- 12 - Wschodnia klatka schodowa wraz z holom kolumnowym i świetlikiem.
- 13 - "Hol Podwójnych Siekier".
- 14 - Pomieszczenia o nieznanym przeznaczeniu.
- 15 - Propylon.
- 16 - Sala kolumnowa.
- 17 - Wejście południowe.
- 18 - Schody prowadzące do "Małego Pałacu".

Pałac w Knossos

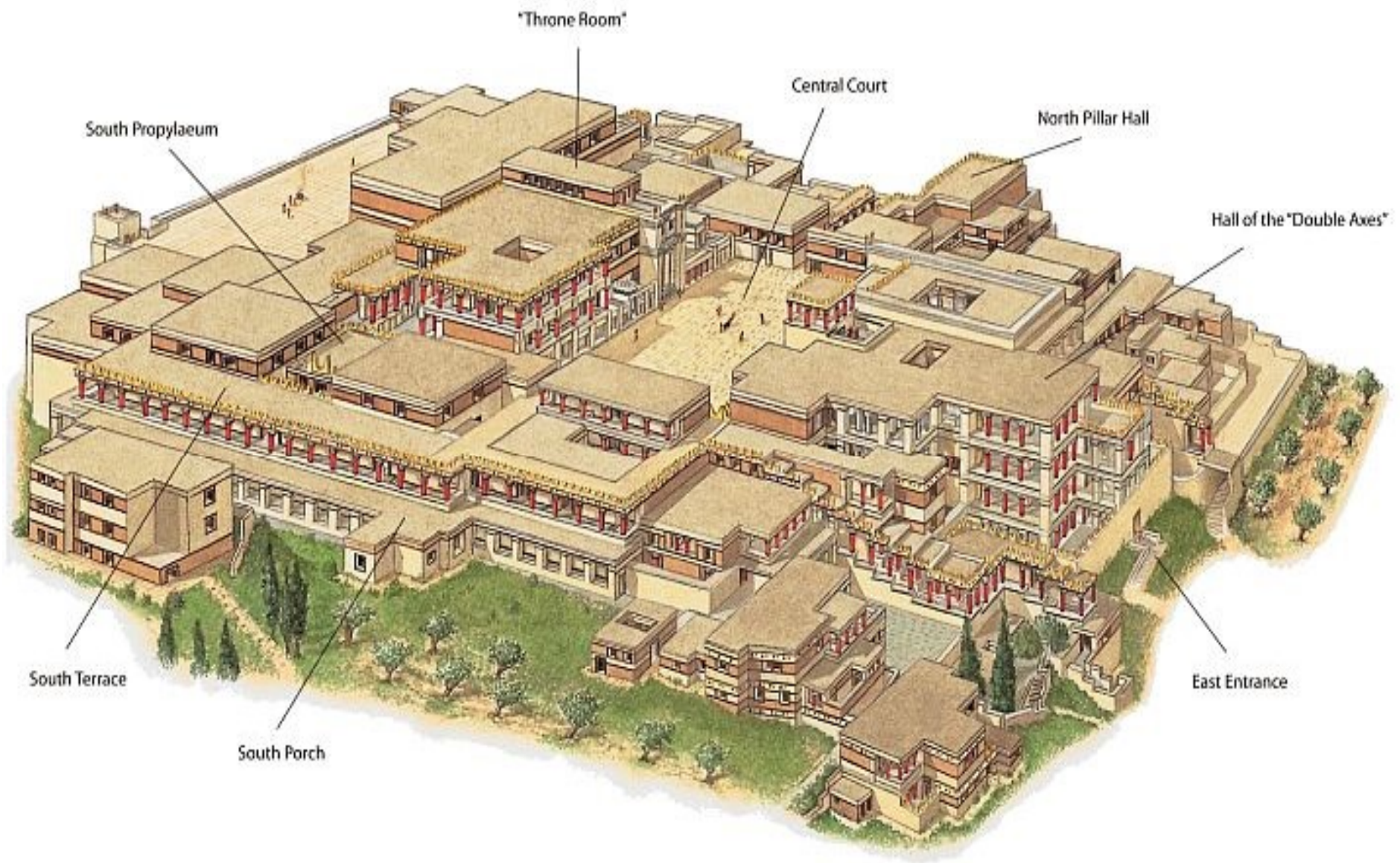
Rozległe ruiny **Pałacu w Knossos** znajdujące się około 5 km na południe od **Iraklionu** odkryte zostały w 1899 roku podczas prac wykopaliskowych prowadzonych na Krecie przez brytyjskiego archeologa **Sir Arthura Evansa**. Budowla ta pochodzi z okresu **kultury minojskiej** i wybudowana została około 2000-1400 roku p.n.e. Jest to największy zachowany pałac pochodzący z okresu minojskiego. Rozległy pałac w czasach swojej świetności miał około 1300 pomieszczeń, w których przebywało nawet do 12 tysięcy ludzi. Był on także jednym z największych i najwspanialszych pałaców minojskich. Budowla posiadała cztery oddzielne wejścia, które stanowiły odrębne główne bramy znajdujące się na każdym z boków pałacu. Z pałacem związany jest jeden z najbardziej znanych mitów greckich opowiadający o **Minotaurze** (człowiek z głową byka), który zamknięty został przez króla Krety **Minosa** w zaprojektowanym przez Dedala **Labiryncie**. Ów labirynt miał znajdować się właśnie pod pałacem w Knossos. We wnętrzach pałacu podziwiać możemy m.in. liczne wielobarwne freski przedstawiające Kreteńczyków, a także słynną scenę z udziałem byka, w której jedna z trzech przedstawionych postaci wykonuje salto nad szarżującym zwierzęciem. Jednym z najbardziej charakterystycznych elementów pałacu są czerwone kolumny, które oryginalnie wykonane było z cyprysowego pnia. Obecnie ruiny pałacu stanowią jedną z największych atrakcji **Krety** i udostępnione są dla zwiedzających.

- Podczas wykopalisk okazało się, że Minojczycy wynaleźli centralne ogrzewanie. W pałacu pod podłogą znajdowała się specjalna sala, w której umieszczono cylindryczne konstrukcje. Kiedy w tej sali rozpalano ogień, konstrukcje się nagrzewały, przekazując ciepło podłodze i ogrzewając pomieszczenia. Ponadto, królewskie komnaty były ogrzewane za pomocą gorącej wody, która była dostarczana rurami z kotła umieszczonego pod podłogą.

w pałacu często spotyka się przedstawienie podwójnej siekiery labrys, która była świętym symbolem dla Minojczyków. Słowo «Labirynt», prawdopodobnie, wywodzi się z lidyjskiego terminu «Labrys»

- Malowidła ścienne w Knossos

Rogi Minotaura

- Zasobnice (pitosy)

- Sala tronowa

Wejście północne z freskiem przedstawiającym szarżującego byka

- Fresk Książę z liliami

- Motywy labiryntu występuje na kilku antycznych greckich monetach bitych w Knossos. Kreta - srebrny stater z Knossos z lat 350-200 p.n.e. Av.: żeńska głowa w prawo, w naszyjniku i kolczykach. Rev.: labirynt; Kreta - srebrna tetradrachma z Knossos z lat 125-100 p.n.e. Av.: głowa Minosa w diademie w prawo. Rev.: labirynt

Kultura minojska

Festos - Festos (lub Faistos) to drugi co do wielkości pałac minojski na Krecie, jest też miejscem odkrycia tzw. **dysku Faistosa**. Zachowały się w nim również freski ścienne, komnaty królewskie zdobione alabastrem, piękna ceramika oraz monety z nazwą miasta.

Malia - Rozległe stanowisko archeologiczne Malia odkrywa pozostałości trzeciego co do wielkości pałacu na Krecie. Najbardziej znanym znaleziskiem z Malii jest rzadka **biżuteria przedstawiająca dwie pszczoły niosące kroplę miodu**, znaleziona w jednym z wykopanych grobowców.

Agia Triada - Do najważniejszych odkryć z tego miejsca należą pozostałości willi królewskiej, nekropolia z dwoma dużymi grobowcami, pięknie zdobiony sarkofag pogrzebowy, gliniane tabliczki z linearną literą A czy zdobione wazy i biżuteria. Pałac królewski stoi w pobliżu pałacu Festos.

Kato Zakros - Na stanowisku archeologicznym odsłonięto rozległe i dobrze zachowane fundamenty całego kompleksu pałacowego oraz znaleziono wiele cennych przedmiotów i artefaktów (dziś są one przechowywane w Muzeum Archeologicznym w Heraklionie, a także w muzeum w Sitii).

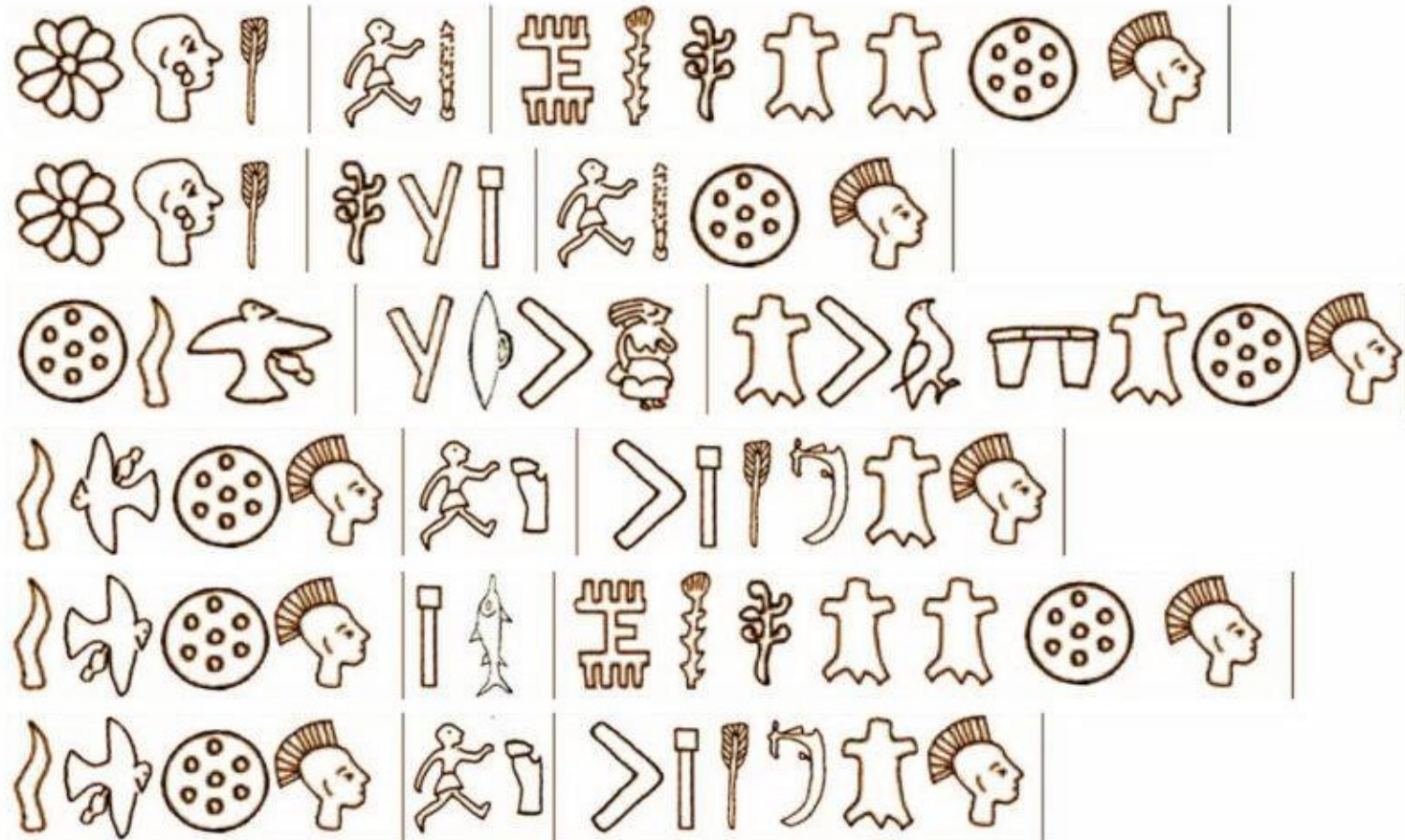

Wisiołek z Malii (Kreta). Datowany na 1700 r. p.n.e. To jeden z najpiękniejszych przykładów sztuki minojskiej. Przedstawia dwie pszczoły składające kroplę miodu do komórki plastra. Jego reprodukcje sprzedawane są turystom odwiedzającym Kretę.

W starożytnej Grecji pszczoły często były uważane za posłańców między światem ludzi i światem zmarłych. Prawdopodobnie dlatego, że zakładały gniazda w ciemnych miejscach np. dziuplach, a także szczelinach skalnych, przez które dusze ludzkie przedostawały się do podziemi, ku Hadesowi.

Dysk z Fajstos ma okrągły kształt, ok. 16 cm średnicy i grubość od 1,5 do 2,1 cm. Wykonany jest z gliny, po obu stronach pokrywają go spiralnie ułożone znaki. Jest ich dokładnie 241, w tym 45 unikalnych. Znaki podzielone są na sekcje – od dwóch do siedmiu znaków w każdej, oddzielone wyraźnymi kreskami; wg przypuszczeń są to słowa. Tych „słów” jest 30 na jednej stronie dysku i 31 na drugiej. Wiadomo jeszcze, że znaki nie zostały wyryte ręcznie, ale odbite przygotowanymi wcześniej stempelkami. Dysk jest też wypalony, i to raczej celowo, a nie jak wszystkie inne gliniane tabliczki z tego okresu, przez przypadek w trakcie pożaru. Jak na przedmiot, który ma około 3700 lat, dysk zachowany jest w znakomitym stanie; wszystkie znaki są doskonale widoczne, nie ma żadnych pęknięć ani ubytków. Ten niezwykły przedmiot przechowywany jest obecnie w Muzeum Archeologicznym w Heraklionie, w oddzielnej szklanej gablocie, na środku sali z największymi skarbami minojskiej kultury, tak że każdy może go dokładnie oglądać ze wszystkich stron.

Wężowa bogini

Jest to fajansowa figurka z kultury minojskiej, która przedstawia boginię lub kapłankę z węzami odprawiającą obrządek. Została znaleziona w 1903 roku przez brytyjskiego archeologa Arthura Evansa podczas badań archeologicznych na Krecie w ruinach pałacu Knossos. Figurka ma 29,5 cm wysokości. Datowana jest na okres 1700-1450 p.n.e.

Węże są jednym z centralnych motywów występujących na obrazach kultu bogini w kulturze minojskiej. Ponieważ zmieniają okresowo skórę, od pradawnych czasów były uważane za symbol nieustannie odnawiającej się siły życia. Obecnie „Wężowa Bogini” znajduje się w kretańskim Muzeum Archeologicznym w Heraklionie.

Pamiątki z Krety

Loumidis – jedna z najpopularniejszych kaw

- Paximadia — sucharki
- Miód
- Malotira – góraska herbata

graviera, czyli lokalny, twardy ser o długim czasie dojrzewania, produkowany z owczo-koziego mleka.

Kreteńskie wyroby z drzewa oliwnego

Kolejną bardzo ciekawą pamiątką z Krety jest wytwarzana na miejscu ceramika. To dlatego, że na wyspie znajduje się wiele zakładów rzemieślniczych, które od dziesiątek lat wyrabiają piękne naczynia z gliny. Wyroby te wyróżniają się bogatymi, kolorowymi wzorami, które często nawiązują do długiej historii tej malowniczej wyspy. Ich dodatkową wartością jest fakt, że znaczna część lokalnej ceramiki jest wytwarzana tradycyjnymi metodami, które przekazuje się z pokolenia na pokolenie. Można również zobaczyć jak przebiega taki proces, przykładowo podczas warsztatów organizowanych w Verekinthos Arts and Crafts Village, które są jedną z atrakcji Chanii. Warto więc wybrać się do jednego z lokalnych sklepów, aby kupić między innymi kubki, talerze, misy, amfory, cukiernice, karafki oraz dzbanki.

